

flagey

lucas &
arthur
jussen

ARTIST IN
RESIDENCE

DINSDAG

22.06.21 | 20:15

Programma

Dmitri Shostakovich (1906-1975)

Concertino voor twee piano's, op. 94

Franz Schubert (1797-1828)

Grand Rondo in A, D 951

Claude Debussy (1862-1918)

Six Épigraphes Antiques, L. 131, CD. 139

- I. *Pour invoquer Pan, dieu du vent d'été*
- II. *Pour un tombeau sans nom*
- III. *Pour que la nuit soit propice*
- IV. *Pour la danseuse aux crotales*
- V. *Pour l'Égyptienne*
- VI. *Pour remercier la pluie du matin*

Sergei Rachmaninov (1873-1943)

Suite nr. 2 voor twee piano's, op. 17

- I. *Introduction: Alla marcia*
- II. *Valse: Presto*
- III. *Romance: Andantino*
- IV. *Tarentelle: Presto*

album presentation : The Russian Album (2021, Deutsche Grammophon)

In samenwerking met

Toelichting

De Nederlandse broers Lucas en Arthur Jussen zijn artiesten in residentie in Flagey en stellen voor deze gelegenheid – voor het eerst in België – hun zevende album voor. Sinds 2010 zijn deze uiterst getalenteerde broers (28 en 25 jaar respectievelijk!) exclusief verbonden bij het label Deutsche Grammophon. Hun nieuwste album omvat muziekwerken die al een hele tijd op hun bucketlist stonden zoals de monumentale *Tweede Suite* van Sergej Rachmaninov en het vinnige *Concertino* van Dmitri Sjostakovitsj. Ze vullen deze muziekwerken tijdens dit optreden aan met enkele juweeltjes voor quatre-mains: Debussy's *Six Épigraphe Antiques* en Schuberts *Grand Duo, D 951*.

Of het nu gaat over muziek voor twee piano's of voor quatre-mains: Wat een plezier is het toch telkens om twee pianisten aan het werk te zien bij het uitvoeren van dergelijke muziek. Speelplezier staat centraal in dergelijke muziekwerken, en dat is vaak ook al duidelijk als je kijkt naar de redenen waarvoor de componisten dergelijke muziekwerken schrijven. Zo componeert Sjostakovitsj zijn *Concertino voor twee piano's* in

december 1953 om uit te voeren samen met zijn zestienjarige zoon Maxim. Die voert het werk eerst uit samen met een andere leerling aan het Conservatorium van Moskou, maar nadien maken vader en zoon samen een ondertussen legendarische opname van de muziek. Dit ééndelige *Concertino* opent met een statig Adagio met hymneachtige passages, gevolgd door een uitbundig en speels *Allegretto* met haar razendsnelle noten, aanstekelijke melodieën en grootse akkoorden.

Even indrukwekkend is het *Grand Rondo in A, D 951* dat Schubert voltooit in juni 1828.

Aanvankelijk heeft Schubert het plan om er een tweedelige sonate van te maken naar het voorbeeld van Beethovens *Pianosonate op. 90*. Er zijn zelfs heel wat gelijkenissen te vinden met het tweede lyrische deel van Beethovens sonate: zo heeft Schuberts rondo-thema hetzelfde harmonische verloop als Beethovens thema en laat hij in de openingsmaten het begin van de melodie volgen door een passage van octaven. Ook weerklinkt in de laatste herneming van het rondo-thema de melodie in het lage register. Net zoals zijn grote idool dat doet in diens *Opus 90*. Het is één van Schuberts mooiste werken voor quatre-

mains en doet ons dromen over hoe de gehele sonate zou geklonken hebben als hij het had kunnen voltooien. Helaas krijgt hij nooit de kans. Enkele maanden later, in november 1828 overlijdt Schubert aan tuberculose. Het *Rondo* wordt gepubliceerd in december 1828, amper een maand na zijn dood.

Terwijl Schubert zich laat inspireren door zijn grote voorbeeld, zijn de *Six épigraphes antiques* van Claude Debussy geïnspireerd op enkele gedichten van Pierre Louÿs uit de bundel *Les chansons de Bilitis*. Wanneer in 1894 het plan opduikt om de gedichten te gebruiken in een toneelstuk, wordt aan Debussy gevraagd om voor de toneelmuziek te zorgen. De dichter en Debussy moeten bijzonder veel plezier gehad hebben bij de voorbereidingen en schrijven enthousiast in de briefwisseling van die maanden hoe ze tijdens de repetities omringd worden door de naakte actrices. Het toneelstuk inspireert Debussy tot deze verzameling aan werken die hij aanvankelijk schrijft voor twee fluiten, twee harpen en celesta. Het is pas in 1914 dat hij, om financiële redenen, dit ondertussen bekende arrangement maakt voor quatre-mains.

De titels van de delen, "Pour invoquer Pan, dieu du vent d'été", "Pour un tombeau sans nom" of "Pour l'Égyptienne" verraden onmiddellijk dat het gaat om zeer suggestieve en sfeervolle muziek. Debussy baseert zich bij het componeren op de fictieve dichteres Bilitis uit de gedichtenbundel van Louÿs die zou geleefd hebben aan het begin van 6de eeuw v.Chr. in het oude Griekenland. Griekse, maar ook invloeden uit het Midden-Oosten, duiken op doorheen de muziek in het gebruik van modale melodieën en harmonieën, heletonstoonladders, en in de vele repetitieve melodische en ritmische patronen.

Lucas en Arthur Jussen eindigen hun recital met misschien wel één van de bekendste werken voor twee piano's: Rachmaninovs *Suite nr. 2*. Rachmaninov schrijft de muziek na een bijzonder moeilijke periode. Zijn *Eerste Symfonie* wordt in 1897 zo slecht ontvangen dat de componisten enkele jaren weigert nog muziek te componeren. Deze *Tweede Suite* is samen met zijn *Tweede Pianoconcert* één van de werken waarmee hij een nieuwe start maakte in 1901. Hij voert de *Suite* voor het eerst uit met zijn pianoleraar Alexander Siloti op 24 november 1901, een concert waarover hij

achteraf schrijft dat het "een symbool is van de vernieuwing van zijn leven". Van de vier delen zijn drie delen gebaseerd op dansen. De *Suite* opent met een grootse mars die gevolgd wordt door een virtuoze wals. De dromerige *Romance*, het derde deel, is een aangrijpend lyrisch rustpunt vooraleer de slot-Tarantella zich inzet. Net als in het *Concertino* van Sjostakovitsj wisselen in de *Suite* grootse en dramatische passages af met uiterst lyrische momenten. Toch zijn de melodieën van Rachmaninov vooral gekenmerkt door een onderliggende nostalgie en houdt de componist ervan om in elk deel op te bouwen naar hartstochtelijke climaxen. De partijen van de twee piano's zijn zo meesterlijk versmolten met elkaar dat ze nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn. De virtuositeit en lyriek die de muziek van beide pianisten vraagt is dan ook bijzonder indrukwekkend.

Waldo Geuns

Biografie Lucas en Arthur Jussen

Ondanks hun jonge leeftijd hebben de twee veelbelovende Nederlandse broers Lucas en Arthur Jussen al veel ervaring opgebouwd in het internationale concertcircuit en worden ze door zowel pers als publiek geprezen. De pianisten Lucas en Arthur hebben opgetreden met nagenoeg alle Nederlandse orkesten, waaronder het Koninklijk Concertgebouw Orkest, het Radio Filharmonisch Orkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Daarnaast waren ze te gast bij The Boston Symphony Orchestra, The Philadelphia Orchestra, Academy of St. Martin-in-the-Fields en de Symfonieorkesten van Montreal, Sydney, Singapore en Shanghai. Ze werkten samen met dirigenten als Stéphane Denève, Valery Gergiev, Sir Neville Marriner, Andris Nelsons, Yannick Nézet-Séguin, Jukka-Pekka Saraste en Jaap van Zweden.

Op 1 juli 2020 openden de broers opnieuw de grote zaal van het Concertgebouw na de 'Coronastop' met een concert en livestream in samenwerking met het Tanglewood 2020 Online Festival. De oorspronkelijk geplande Bach-tournee in april met Amsterdam Sinfonietta is naar

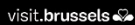
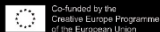
september verplaatst. Verdere hoogtepunten van het seizoen 2020/2021 zijn een Beethovencyclus met het Nederlands Philharmonisch Orkest en concerten met de Dresdner Philharmoniker, WDR Sinfonieorchester, NDR Elphilharmonie Orchester, Rotterdams Philharmonisch Orkest, Sinfonieorchester Basel, Tonkünstlerorchester Niederösterreich, Royal Philharmonic Orchestra, London Philharmonic Orchestra en een tournee met het Orchestre National de Lyon. Recitals zijn er oa. in de Philharmonie Berlin, Laieszhalle Hamburg, Liederhalle Stuttgart, Prinzregententheater München, Konzerthaus Wien, Stiftung Mozarteum Salzburg en Palau de la Musica Catalana Barcelona. In november zijn zij nogmaals als 'Junge Wilde' in het Konzerthaus in Dortmund te gast. In mei 2021 openen zij het Klavierfestival Ruhr met een concert in Mülheim an der Ruhr.

Hun eerste pianolessen kregen de broers van Leny Bettman in hun geboorteplaats Hilversum. In 2005 studeerden de broers op uitnodiging van Maria João Pires bijna een jaar lang bij haar in Portugal en Brazilië. In de jaren daarna volgden zij lessen bij Jan Wijn en Ton Hartsuiker waarbij ze zich bij de laatste verdiepten in de moderne pianomuziek.

Lucas vervolgde zijn studie bij Menahem Pressler in de VS en bij Dmitri Bashkirov in Madrid, Arthur vervolgde zijn studie aan het Amsterdams Conservatorium bij Jan Wijn. In 2010 tekenden Lucas en Arthur een platencontract bij Deutsche Grammophon. Hun debuut cd met werken van Beethoven verwierf de platina status en ze sleepten er bovendien de Edison Klassiek Publieksprijs mee in de wacht. Na een succesvolle Schubertopname (gouden status) wijdden ze hun derde cd *Jeux* aan de Franse pianomuziek. In 2015 verschenen de Mozartconcerten met de Academy of St. Marin-in-the-Fields onder leiding van Sir Neville Marriner. Ook dit album bereikte de gouden status en werd bij 'Grammophone UK' genoemd bij 'The 50 greatest Mozart Recordings'. In maart 2017 verscheen alweer hun 5de cd bij DG met werken van Poulenc en Saint-Saëns (Koninklijk Concertgebouw Orkest o.l.v. Stéphane Denève). Een *Bach*-album met o.a. de dubbelconcerten verscheen in 2019 in samenwerking met Amsterdam Sinfonietta.

flagey bedankt

Overheden

Sponsors

Mecenaat

DE HEER EN MEVROUW
BERNARD & PAULETTE DARTY

DE HEER
GEERT DUVCK

DE HEER
ARNAUD GRÉMONT

friends of flagey

& ANONIEME SCHENKERS

Mediapartners

Artistieke hoofdpartners

Buren & culturele partners

Vermeylen(f)nds

friends of flagey

FELLOWS

Charles Adriaenssen, Bernard Darty, Paulette Darty, Diane de Spoelberch, Geert Duyck, Marc Ghysels, Frederick Gordts, Irene Steels-Wilsing, Maison de la Radio Flagey S.A. / Omroepgebouw Flagey N.V.

GREAT FRIENDS

Patricia Bogerd, António Castro Freire, Anne Castro Freire, Bernard Claeys, Stephen Clark, Pascale Decoene, Marina de Jonghe d'Ardoeye, Claude de Selliers, Patricia Emsens, José Groswasser, Charlotte Hanssens, François Hinfrey, Ulrike Hinfrey, Ida Jacobs, Patrick Jacobs, Nicole Labouvier, Peter L'Ecluse, Gerald Leprince Jungbluth, Virginie Louvois, Martine Renwart, Hans Schwab, My-Van Schwab, Frank Suykens (FBCS BV), Maria Grazia Tanese, Pascale Tytgat, Christophe Vandoorne, Piet Van Waeyenberge, Andreas von Bonin, Katinka von Bonin

FRIENDS

Steve Ahouanmenou, Boudewijn Arts, Alexandra Barentz, Eric Bauchau, Joe Beauduin, Marie-Anne Beauduin de Voghel, Marijke Beauduin, André Beernaerts, Mireille Beernaerts, Gaëlle Bellec, Véronique Bizet, Dominique Blommaert, Francis Blondeau, Anne Boddaert, Gauthier Broze, Nicole Bureau, Chantal Butaye, Aimée Capart, Catherine Carniaux, Marie Irène Ciechanowska - Zucker, Catherine Chatin, Robert Chatin, Anne-Catherine Chevalier, Jacques Chevalier, Marianne Chevalier, Angelica Chiarini, Andre Claes, Theo Compernelle, Philippe Craninx, Jean-Claude Daoust, Stefan De Brandt, Geneviève de Brouwer, Patrick de Brouwer, Francesco de Buzzaccarini, Olivier de Clippele, Sabine de Clippele, Brigitte de Laubarede, Alison de Maret, Pierre de Maret, Philippe de Meurs, Chantal de Spot, Jean de Spot, Gauthier Desuter, Sabine de Ville de Goyet, Sebastiaan de Vries, Agnès de Wouters, Philippe de Wouters, David D'Hooghe, Suzannah D'Hooghe, Frederika D'Hoore, Anne-Marie Dillens, Stanislas d'Otreppe de Bouvette, Amélie d'Oultremont, Patrice d'Oultremont, Jean Louis Duvivier, Bruno Farber, Catherine Ferrant, Isabelle Ferrant, Veronique Feryn, Henri Frédéric, Alberto Garcia-Moreno, Nathalie Garcia-Moreno, Hélène Godeaux, Claire Goldman, Serge Goldman, Christine Goyens, Philippe Goyens, Arnaud Grémont, Eric Hemeleers, Margarete Hofmann, Veerle Huylebroek, Kathleen Iweins, Guy Jansen, Yvan Jansen, Patrick Kelley, Jeff Kowatch, Winifred Kowatch, Hervé Lefébure, Isabelle Lefébure, Vincent Magos, Nadine Manjikian - Vildé, Barbara Mayer, Jean-Louis Mazy, Nadine Mazy-Vander Elst, Luc Meeùs, Marie-Christine Meeùs, Christel Meuris, Lydie-Anne Moyart, Claude Oreel, Elisabeth Parot, Martine Payfa, Michel Penneman, Ingeborg Peumans, Marie Pok, Agnes Rammant, Jean-Pierre Rammant, Anne-Marie Retsin, André Rezsohazy, Bénédicte Ries, Olivier Ries, Catherine Rutten, Isabelle Schaffers, Désirée Schroeders, Giuseppe Scognamiglio, Myriam Sepulchre, Sarah Sheil, Anne-Véronique Stainer, Jeannette Storme-Favart, Jan Suykens, Frank Sweerts, Dominique Tchou, Marie-Françoise Thoua, Danielle t'Kint de Roodenbeke, Jean t'Kint de Roodenbeke, Jelleke Tollenaar, Béatrice Trouveroy, Yves Trouveroy, Vanessa Van Bergen, Radboud van den Akker, Marie Vandembosch, Els Van de Perre, Marie Vander Elst, Stella Van der Veer, Paul Van Dievoet, Henriëtte van Eijl, Paul Van Hooghten, Marleen Vanlouwe, Frédéric van Marcke, Yvette Verleisdonk, Ann Wallays, Dimitri Wastchenko, Sabine Wavreil, Nathalie Zalzman, Folkert Zijlstra, Jacques Zucker, Clinimetrics

en diegenen die anoniem wensen te blijven